10. SINIF COĞRAFYA DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 4 · Kitapçık A · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI	SINIFI / NO	PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- COĞ.10.1.1 Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme
- COĞ.10.2.1 Örnek uygulamalar üzerinden CBS ve uzaktan algılamanın kullanım alanlarını özetleyebilme
- COĞ.10.2.2 Mekânsal bilgi teknolojilerini kullanarak altlık haritalar üzerinde mekânsal veriler oluşturabilme
- COĞ.10.3.1 Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme
- COĞ.10.3.2 Yeryüzü şekillerinin oluşumunda etkili olan aşınma ve çözünme süreçleri ile iklim ve kayaç özellikleri arasındaki ilişkileri yapılandırabilm

1. **20 puan**

Kurgusal bir köyden son 30 yılda gençlerin çoğu iş bulmak için yakındaki büyük kente göç etti. Köyde nüfus azaldı, okul kapandı ve bazı tarlalar ekilmez oldu. Kentte ise köyden gelenlerin yerleştiği yeni mahalleler kuruldu.

a) Bu örnek olayı "hareket (akış)" ve "değişim" kavramlarıyla ilişkilendiriniz. (12 p)

b) Köy ile kent arasındaki ilişkiyi "etkileşim" kavramıyla açıklayınız. (8 p)

2. **15 puan**

Aşağıda CBS ve uzaktan algılamanın (UA) kullanıldığı üç örnek verilmiştir:

(1) Uydu görüntüleriyle bir ovadaki buğday tarlalarının durumu izlenip hasat miktarı tahmin ediliyor.

(2) Bir depremden sonra çekilen görüntülerle hasarlı binalar belirlenip arama-kurtarma ekipleri yönlendiriliyor.

(3) Bir kentte yeni hastanenin yeri, nüfus ve ulaşım katmanları çakıştırılarak seçiliyor.

a) Her örneğin hangi kullanım alanına ait olduğunu yazınız. (8 p)

b) Bu örneklerden yola çıkarak CBS ve UA'nın sağladığı ortak faydayı bir cümleyle özetleyiniz. (7 p)

3.

20 puan

Aşağıdaki kareli altlık haritada derenin geçtiği kareler ile bu karelere kenarından bitişik kareler taşkın riskli kabul ediliyor. Belediye, yeni bir çocuk parkı için X: B6 ve Y: F2 karelerini değerlendiriyor.

Her karenin kenarı 250 m'dir.

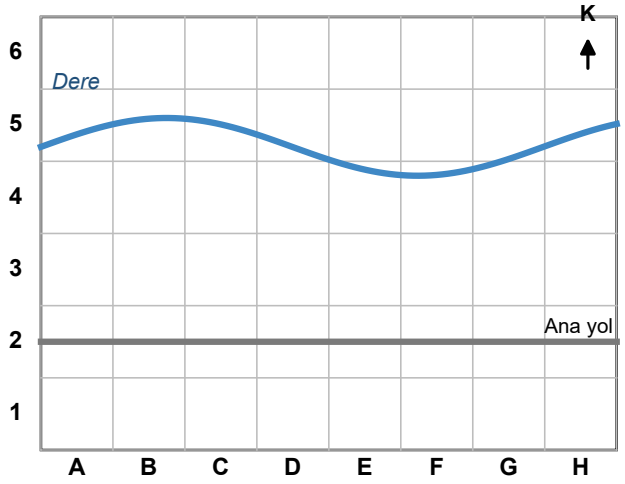

a) Taşkın riskli kareleri altlık haritada tarayınız ve haritaya başlık ile lejant ekleyiniz. (10 p)

b) Oluşturduğunuz haritaya dayanarak X ve Y kareleri arasında park için daha uygun olanı seçiniz ve gerekçelendiriniz. (10 p)

4.

15 puan

Yerkürenin iç yapısı yüzeyden merkeze doğru şu katmanlardan oluşur: yer kabuğu, manto, dış çekirdek, iç çekirdek.

a) Levhaların yer aldığı katmanı ve levhaları hareket ettiren akımların oluştuğu katmanı yazınız. (10 p)

b) Dış çekirdek ile iç çekirdeğin hâl (katı-sıvı) bakımından farkını yazınız. (5 p)

5. 15 puan

Bilim insanları şunları gözlemlemektedir:

- Kızıldeniz her yıl birkaç milimetre genişlemektedir.
- Himalaya Dağları her yıl birkaç milimetre yükselmektedir.

a) Kızıldeniz'in genişlemesini levha hareketleriyle açıklayınız. (6 p)

b) Himalayaların yükselmesini levha hareketleriyle açıklayınız. (6 p)

c) Bu iki gözlemden yerkürenin yüzeyi hakkında bir genelleme yapınız. (3 p)

6. 15 puan

Aşağıda kireçtaşından oluşan kurgusal bir arazinin kesiti verilmiştir.

Kireçtaşından oluşan kurgusal bir arazinin kesiti

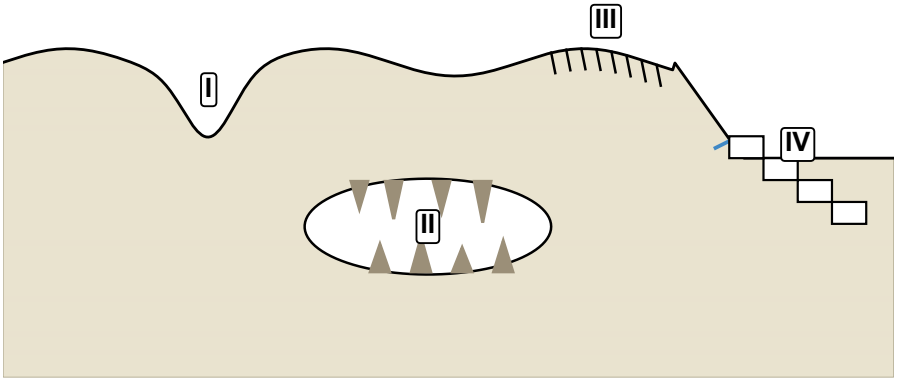

a) I, II, III ve IV ile gösterilen şekillerin adlarını yazınız. (6 p)

b) Bu şekillerden birini çözünmeyle, birini ise birikmeyle oluşan şekil olarak seçip oluşumlarını karşılaştırınız. (9 p)